

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาความรู้ความเข้าใจการจัดทำบัญชีครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกร ในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่” ได้ทำการวิเคราะห์จากกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการอบรมการทำบัญชีครัวเรือนในเขตอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 385 ราย โดยแบ่งผลการศึกษาเป็น 5 ส่วน ได้แก่

- 4.1 ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร
- 4.3 ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ และประโยชน์ของบัญชีครัวเรือน
- 4.4 ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการทำบัญชีครัวเรือน
- 4.5 ส่วนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดทำบัญชีครัวเรือนกับ

คุณสมบัติส่วนตัวของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1 ส่วนที่ 1: วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิก รายได้ต่อปี อาชีพหลัก ภาระหนี้สิน สื่อและหน่วยงานที่มีอิทธิพลต่อการทำบัญชีครัวเรือน ดังแสดงตามตารางที่ 4.1 ถึง ตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4. 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	124	32.21
หญิง	261	67.79
รวม	385	100.00

ตามตารางที่ 4.1 พบว่า เกษตรกรเป็น “เพศชาย” มีจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 32.21 และ “เพศหญิง” มีจำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 67.79

ตารางที่ 4. 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	25	6.49
30 – 45 ปี	129	33.51
46 – 60 ปี	180	46.75
มากกว่า 60 ปี	51	13.25
รวม	385	100.00

ตามตารางที่ 4.2 พบว่า เกษตรกรมี “อายุน้อยกว่า 30 ปี” มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.49 มี “อายุระหว่าง 30 – 45 ปี” มีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 33.51 มี “อายุระหว่าง 46 – 60 ปี” มีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 46.75 และมี “อายุมากกว่า 60 ปี” มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25

ตารางที่ 4. 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1 คน	13	3.38
2 – 3 คน	136	35.32
4 คน	124	32.21
มากกว่า 4 คน	112	29.09
รวม	385	100.00

ตามตารางที่ 4.3 พบว่า เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว “1 คน” มีจำนวน 13 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 3.38 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว “2-3 คน” มีจำนวน 136 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 35.32 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว “4 คน” มีจำนวน 124 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 32.21 และมีจำนวนสมาชิก “มากกว่า 4 คน” มีจำนวน 112 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 29.09

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	65	16.88
ประถมศึกษา	199	51.69
มัธยมศึกษาตอนต้น	34	8.83
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	48	12.47
ปวท./ปวส./อนุปริญญา	22	5.71
ปริญญาตรี	16	4.16
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.26
รวม	385	100.00

ตามตารางที่ 4.4 พบว่า เกษตรกร “ไม่ได้เรียนหนังสือ” มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.88 “สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา” มีจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 51.69 “สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.83 “สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.” มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.47 “สำเร็จการศึกษาระดับ ปวท./ปวส./อนุปริญญา” มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.71 “สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี” มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.16 และ “สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี” มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.26

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ภายในครัวเรือนต่อปี

รายได้ภายในครัวเรือนต่อปี	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท	127	32.99
50,001-100,000	184	47.79
100,001-150,000 บาท	47	12.21
มากกว่า 150,000	27	7.01
รวม	385	100.00

ตามตารางที่ 4.5 พบว่า เกษตรกร มีรายได้ต่อปี “ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท” มีจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 32.99 มีรายได้ต่อปี “ระหว่าง 50,001-100,000 บาท” มีจำนวน 184 คน คิด

เป็นร้อยละ 47.79 มีรายได้ต่อปี “ระหว่าง100,001-150,000 บาท” มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 12.21 และมีรายได้ต่อปี “มากกว่า 150,000 บาท” มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.01

ตารางที่ 4. 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ทำนา	154	40.00
ทำสวน	87	22.60
เลี้ยงสัตว์	72	18.70
อื่น ๆ	72	18.70
รวม	385	100.00

ตามตารางที่ 4.6 พบว่า เกษตรกร มีอาชีพ “ทำนา” มีจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีอาชีพ “ทำสวน” มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.60 มีอาชีพ “เลี้ยงสัตว์” มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.70 ประกอบอาชีพ “อื่น ๆ” มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.70

ตารางที่ 4. 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์	จำนวน	ร้อยละ
ทำ	256	66.49
ไม่ทำ	129	33.51
รวม	385	100.00

ตามตารางที่ 4.7 แสดงถึงการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร พบว่า เกษตรกร “ทำบัญชี” มีจำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 66.49 และ “ไม่ทำบัญชี” มีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 33.51

ตารางที่ 4. 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามหนี้สินกับสถาบันการเงิน

หนี้สินกับสถาบันการเงิน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	77	20.00
ร.ก.ส.	169	43.90
ธนาคารอื่น	63	16.36
สหกรณ์การเกษตร	68	17.66
อื่นๆ	8	2.08
รวม	385	100.00

ตามตารางที่ 4.8 พบว่า เกษตรกรที่ “ไม่มี” ภาระหนี้สิน มีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 มีภาระหนี้สินกับ “ร.ก.ส.” มีจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 43.90 มีภาระหนี้สินกับ “ธนาคารอื่น” มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.36 มีภาระหนี้สินกับ “สหกรณ์การเกษตร” มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.66 มีภาระหนี้สินกับ “กิจการอื่น ๆ เช่น ญาติ เพื่อนบ้าน” มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.08

ตารางที่ 4. 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสื่อที่มีอิทธิพล

สื่อใดที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการทำบัญชีครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	172	44.68
วิทยุกระจายเสียง	181	47.01
หนังสือพิมพ์	13	3.38
อื่นๆ (โปสเตอร์)	19	4.94
รวม	388	100.00

ตามตารางที่ 4.9 พบว่า เกษตรกรได้รับข่าวสารการทำบัญชีครัวเรือนจากสื่อ “โทรทัศน์” มีจำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 44.68 จากสื่อ “วิทยุกระจายเสียง” มีจำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 47.01 จากสื่อ “หนังสือพิมพ์” มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.38 และจากสื่อ “อื่นๆ” มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.94

ตารางที่ 4. 10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามหน่วยงานที่มีอิทธิพล

หน่วยงานที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการทำบัญชีครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
ธ.ก.ส.	92	23.90
เกษตรอำเภอ	130	33.77
สนง. บัญชีจังหวัด	134	34.81
สถาบันการศึกษา	19	4.94
อื่น ๆ (ไปรตระบุ)	10	2.60
รวม	385	100.00

ตามตารางที่ 4.10 พบว่าหน่วยงานที่มีอิทธิพลต่อการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรคือ “ธนาคารเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)” มีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.90 “เกษตรอำเภอ” มีจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 33.77 “สนง. บัญชีจังหวัด” มีจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 34.81 “สถาบันการศึกษา” มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.94 และ “อื่น ๆ” มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.60

4.2 ส่วนที่ 2: วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในการทำบัญชีครัวเรือน

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร ได้แก่ ช่วงเวลา สถานที่ และผู้ทำบัญชีครัวเรือน ดังตารางที่ 4.11 ถึง ตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4. 11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกช่วงเวลา

ช่วงเวลาในการทำบัญชีครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
เช้า	30	11.72
กลางวัน	21	8.20
เย็น	84	32.81
กลางคืน	121	47.27
รวม	256	100.00

ตามตารางที่ 4.11 พบว่าเกษตรกรทำบัญชีครัวเรือนในช่วง “เช้า” มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 11.72 ทำบัญชีครัวเรือนช่วง “กลางวัน” มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20 ทำบัญชี

ครัวเรือนช่วง “เย็น” มีจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 32.81 และช่วง “กลางคืน” มีจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 47.27

ตารางที่ 4. 12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานที่

สถานที่ในการทำบัญชีครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
บ้าน	214	83.59
ที่ทำงาน	18	7.03
แหล่งผลิตทางการเกษตร	24	9.38
รวม	256	100.00

ตามตารางที่ 4.12 พบว่า เกษตรกรทำบัญชีที่ “บ้าน” มีจำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 83.59 เกษตรกรทำบัญชีที่ “ที่ทำงาน” มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 7.03 และเกษตรกรทำบัญชี ณ “แหล่งผลิตทางการเกษตร” มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.38

ตารางที่ 4. 13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามหน่วยงานที่สนับสนุน

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนในการจัดทำบัญชีครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
ธ.ก.ส.	85	33.20
สหกรณ์การเกษตร	112	43.75
สำนักงานบัญชีจังหวัด	59	23.05
รวม	256	100.00

ตามตารางที่ 4.13 พบว่า เกษตรกรได้รับการสนับสนุนจาก “ธนาคารเกษตร และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)” มีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 33.20 ได้รับการสนับสนุนจาก “สหกรณ์การเกษตร” มีจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 และได้รับการสนับสนุนจาก “สำนักงานบัญชีจังหวัด” มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 23.05

ตารางที่ 4. 14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามผู้จัดทำบัญชีของครัวเรือน

ผู้จัดทำบัญชีของครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
ตนเอง	174	67.97
บุตร	35	13.67
คู่สมรส	47	18.36
รวม	256	100.00

ตามตารางที่ 4.14 แสดงถึงผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร พบว่า ผู้จัดทำบัญชีครัวเรือน คือ “ตนเอง” มีจำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 67.97 ผู้จัดทำบัญชี คือ “บุตร” มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 13.67 และผู้จัดทำบัญชีคือ “คู่สมรส” มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 18.36

ส่วนที่ 3 จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการจัดทำบัญชีครัวเรือนและ
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของบัญชีครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกร

4.3 ส่วนที่ 3: วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและประโยชน์ของบัญชีครัวเรือน

4.3.1 ส่วนที่ 3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการจัดทำบัญชีครัวเรือน

ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร โดยแบ่งเป็นด้าน
รายรับ รายจ่าย เงินสด และประโยชน์ของบัญชีครัวเรือน ดังข้อมูลที่แสดงตามตารางที่ 4.15 ถึง
ตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4. 15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายรับ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายรับ	ใช่		ไม่ใช่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายรับ แบ่งเป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตรกร และ รายรับจากกิจกรรมอื่นๆ	370	96.10	15	3.90	385	100.00
รายรับ คือ เงิน หรือสิ่งที่มีราคาเป็นเงิน ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ และจากกิจกรรมอื่นๆ	369	95.84	16	4.16	385	100.00
เงินที่จาก ให้เช่าที่นา สวน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตรกร	282	73.25	103	26.75	385	100.00
เงินที่ได้จากการขายสินค้าเกษตร เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตรกร	360	93.51	25	6.49	385	100.00
ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์ หรือ จากการให้กู้ยืมเป็น รายรับจากกิจกรรมอื่น	345	89.61	40	10.39	385	100.00
เงินที่ได้จากค่าจ้างแรงงาน เงินเดือน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตรกร	260	67.53	125	32.47	385	100.00
เงินที่ได้จากการกู้ยืม เป็นรายรับจากการประกอบอาชีพเกษตรกร	255	66.23	130	33.77	385	100.00

ตามตารางที่ 4.15 พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการจำแนก ประเภทและความหมายของรายรับ ถูกต้องมีจำนวนสูงสุดถึง 370 คน (ร้อยละ 96.10) รองลงมาคือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความหมายของรายรับถูกต้อง มีจำนวน 369 คน (ร้อยละ 95.84) และ ตามด้วยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “รายรับจากการขายสินค้าเกษตร” มีจำนวน 360 คน (ร้อยละ 93.51) ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “เงินที่ได้จากค่าจ้างแรงงาน เงินเดือน” เกษตรกรจำแนกได้ถูกต้องเพียงจำนวน 125 คน (ร้อยละ 32.47) ตามมาด้วย “เงินที่ได้จากการกู้ยืม” จำนวน 130 คน (ร้อยละ 33.77)

ตารางที่ 4. 16 จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามตามจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายจ่าย

	ใช่		ไม่ใช่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายจ่าย					
รายจ่าย แบ่งเป็น รายจ่ายเนื่องจากการประกอบอาชีพ และ รายจ่ายในครัวเรือน	354	91.95	31	8.05	385	100.00
เงินบริจาคเพื่อการกุศล เงินทำบุญทอดกฐิน ทอดผ้าป่า เป็นรายจ่ายในครัวเรือนเพื่อการกุศล	346	89.87	39	10.13	385	100.00
ค่าอาหาร ค่าน้ำค่าไฟฟ้า (ค่าสาธารณูปโภค) ค่าน้ำมัน คอกลบยจ่าย เงินที่จ่ายคืนเงินต้น เป็นรายจ่ายในครัวเรือน	368	95.58	17	4.42	385	100.00
ค่าหนังสือตำรา ค่าเล่าเรียน เป็นรายจ่ายในครัวเรือนเพื่อการศึกษา	350	90.91	35	9.09	385	100.00
ค่าน้ำมัน ค่ายกกำจัดศัตรูพืช ค่าเมล็ดพันธุ์ เป็นรายจ่ายจากการประกอบอาชีพเกษตร	353	91.69	32	8.31	385	100.00
เงินที่ให้ผู้อื่นกู้ยืม เป็น รายจ่ายเพื่อการลงทุน	333	86.49	52	13.51	385	100.00
ค่าจ้างผู้อื่นทำงาน เป็นรายจ่ายจากการประกอบอาชีพเกษตร	349	90.65	36	9.35	385	100.00

ตามตารางที่ 4.16 พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 86 มีความรู้ความเข้าใจด้านรายจ่ายถูกต้อง โดยมีความรู้ความเข้าใจรายจ่ายเกี่ยวกับ “ค่าสาธารณูปโภค” มีจำนวนสูงสุด 368 คน คิดเป็นร้อยละ 95.58 ตามด้วยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “การแบ่งประเภทของรายจ่าย” มีจำนวน 354 คน คิดเป็นร้อยละ 91.95 ส่วนความเข้าใจเกี่ยวกับ “เงินที่ให้ผู้อื่นกู้ยืม” มีจำนวน 333 คน (ร้อยละ 86.49)

ตารางที่ 4. 17 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเงินสด

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเงินสด	ใช่		ไม่ใช่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เงินสดคงเหลือ คือยอดรายรับสูงกว่ารายจ่าย	366	95.06	19	4.94	385	100.00
เงินสดคงเหลือ คือ จำนวนเงินสดที่มีในมือ และจำนวนเงินที่มีในบัญชีเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์	316	82.08	69	17.92	385	100.00
เงินสดยกมา คือจำนวนเงินสดที่เหลือมาจากเดือนที่ผ่านมา	371	96.36	14	3.64	385	100.00
เงินสดยกไป คือจำนวนเงินสดที่เหลือจากการใช้จ่ายของเดือนปัจจุบัน	367	95.32	18	4.68	385	100.00

ตามตารางที่ 4.17 พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจด้านเงินสดมีจำนวนสูงกว่า ร้อยละ 80 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “เงินสดคงเหลือยกมา” มีจำนวน 371 คน (ร้อยละ 96.36) รองลงมาคือ “เงินสดคงเหลือยกไป” มีจำนวน 367 คน (ร้อยละ 95.32) และตามด้วย “เงินสดคงเหลือ คือ ยอดรายรับสูงกว่ารายจ่าย” มีจำนวนสูงถึง 366 คน (ร้อยละ 95.06) ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “เงินสดคงเหลือ คือ จำนวนเงินสดที่มีในมือ และจำนวนเงินที่มีในบัญชีเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์” มีจำนวนต่ำสุดคือ 316 คน (ร้อยละ 82.08)

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการปฏิบัติ

	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ		รวม	
	จำนวน		ร้อยละ		จำนวน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ท่านใช้หลักการของการทำบัญชีครัวเรือนมาใช้ในการจัดการรายรับ-รายจ่ายภายในครอบครัว	252	98.44	4	1.56	256	100.00
ท่านมีการแยกประเภทของรายได้และค่าใช้จ่ายก่อนการบันทึกบัญชี	237	92.58	19	7.42	256	100.00
ท่านมีสมุดบันทึกเล็ก ๆ คัดตัวไว้ลงรายการ ต่าง ๆ ที่จ่ายออกไปเพื่อเก็บถึ	122	47.66	134	52.34	256	100.00
ท่านสรุปรายรับ-รายจ่ายเป็นประจำทุกเดือน	221	86.33	35	13.67	256	100.00
หลังจากที่ท่านจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นประจำท่านสามารถลดค่าใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยได้	231	90.23	25	9.77	256	100.00
ท่านสามารถถ่ายทอดการบันทึกบัญชีให้สมาชิกภายในครอบครัวของท่านได้	244	95.31	12	4.69	256	100.00
ท่านปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ตรวจบัญชีครัวเรือน	244	95.31	12	4.69	256	100.00

ตามตารางที่ 4.18 แสดงถึงข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือการจัดทำบัญชีครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำบัญชีครัวเรือน พบว่า โดยเฉลี่ยเกษตรกรเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักการจัดทำบัญชีครัวเรือนสูงกว่าร้อยละ 85 ของเกษตรกรที่ทำบัญชีครัวเรือน ยกเว้น ในส่วนของรายการ “มีสมุดเล่มเล็ก ๆ ติดตัวเพื่อจดบันทึก” เกษตรกรนำมาปฏิบัติมีจำนวน 122 คน (ร้อยละ 47.66) เกษตรกรสามารถนำหลักการปฏิบัติการทำบัญชีครัวเรือนในรายการ “หลักการของการทำบัญชีครัวเรือนมาใช้ในการจัดการรายรับ-รายจ่ายภายในครอบครัว”, “สามารถถ่ายทอดการบันทึกบัญชีให้สมาชิกภายในครอบครัวของท่านได้” และ “ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ตรวจบัญชีครัวเรือน” สูงถึง 252 คน (ร้อยละ 98.44) และ 244 (ร้อยละ 95.31) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 19 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประโยชน์ของบัญชีครัวเรือน

ประโยชน์ของบัญชีครัวเรือน	ใช่		ไม่ใช่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ที่มาของรายรับ/รายจ่าย ทำให้สามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น	382	99.22	3	0.78	385	100.00
สามารถนำมาช่วยในการวางแผนการใช้จ่ายเงิน	378	98.18	7	1.82	385	100.00
นำไปใช้เป็นหลักฐานการกู้เงิน	329	85.45	56	14.55	385	100.00
รู้ต้นทุนการเกษตร	364	94.55	21	5.45	385	100.00
รู้ยอดหนี้สินและสามารถวางแผนการชำระหนี้ได้ทันเวลา	362	94.03	23	5.97	385	100.00

4.3.2 ส่วนที่ 3.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านประโยชน์ของบัญชีครัวเรือน

ตารางที่ 4.19 แสดงถึงความรู้ความเข้าใจด้านประโยชน์ของบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ของบัญชีครัวเรือนโดยรวมสูงกว่าร้อยละ 85 โดยมีความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ในด้าน “แหล่งที่มาและใช้ไปของเงินสด” และ “สามารถช่วยลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น” มีจำนวนสูงที่สุดถึง 382 คน หรือร้อยละ 99.22 ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้บัญชีครัวเรือน “เพื่อเป็นหลักฐานการกู้เงิน” มีจำนวนต่ำที่สุดคือ 329 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 85.45

ตารางที่ 4. 20 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรค	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		ไม่เห็นด้วย		ไม่มีความเห็น		เห็นด้วย		เห็นด้วยอย่างยิ่ง		รวม		ค่าเฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
การทำบัญชีครัวเรือนมีความยุ่งยาก	10	2.60	67	17.40	132	34.29	112	29.09	64	16.62	385	100.00	3.40
มีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบมาก ทำให้ไม่สามารถจดบันทึกบัญชีครัวเรือนได้	10	2.60	94	24.42	107	27.79	122	31.69	52	13.51	385	100.00	3.29
ขาดแหล่งให้ความรู้การนำบัญชีครัวเรือนไปใช้ประโยชน์	19	4.93	88	22.86	105	27.27	131	34.03	42	10.91	385	100.00	3.23
ขาดแรงจูงใจในการทำ	43	11.17	139	36.10	100	25.97	80	20.78	23	5.97	385	100.00	2.74
ขาดการส่งเสริมจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ข.ก.ส. สหกรณ์ สถาบันการศึกษา อย่างสม่ำเสมอ	81	21.04	88	22.86	108	28.05	89	23.12	19	4.94	385	100.00	2.68
มีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอ	90	23.38	79	20.52	88	22.86	95	24.68	33	8.57	385	100.00	2.75

4.4 ส่วนที่ 4: วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการทำบัญชีครัวเรือน

ตารางที่ 4.20 แสดงถึงข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกษตรกรมีความเห็นว่า “การทำบัญชีครัวเรือนมีความยุ่งยาก” เป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำบัญชีครัวเรือนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.41) เกษตรกรมีความเห็นว่า “ขาดการส่งเสริมจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ธนาคารเกษตร และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สหกรณ์ สถาบันการศึกษา อย่างสม่ำเสมอ” เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการทำบัญชีที่น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.49) แต่เมื่อจำแนกตามระดับความถี่และร้อยละของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรจำนวน 132 คน (ร้อยละ 34.29) **ไม่**มีความเห็นต่อรายการ “การบันทึกบัญชีครัวเรือนมีความยุ่งยาก” เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการทำบัญชีครัวเรือน ตามด้วย เกษตรกรจำนวน 131 คน (ร้อยละ 34.03) เห็นด้วยกับรายการ “ขาดแหล่งให้ความรู้การนำบัญชีครัวเรือนไปใช้ประโยชน์” เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร (อ้างอิงตามช่วงคะแนนของ บุญส่ง นิลแก้ว, 2541)

4.5 ส่วนที่ 5: วิเคราะห์ข้อมูลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจการจัดทำบัญชีครัวเรือน กับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและ วิเคราะห์ข้อมูลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและอุปสรรคกับผู้ทำบัญชีกับผู้ไม่ได้ทำบัญชี

การทดสอบความแตกต่างระหว่างความรู้ความเข้าใจการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร และคุณสมบัติส่วนตัวของเกษตรกร โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อปี และ อาชีพ โดยใช้ตารางแบบ 2 ทาง (Crosstabs) และใช้การวิเคราะห์ Pearson Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เพื่อทดสอบความแตกต่างว่าเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยหรือไม่ โดยสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ คือ ความรู้ความเข้าใจการทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันตามคุณสมบัติส่วนตัวของเกษตรกรผู้ทำบัญชี ดังแสดงผลในตอนที่ 5.1 ตารางที่ 4.21 – 4.30

การทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชี ของเกษตรกรผู้ทำบัญชีครัวเรือนและผู้ที่ไม่ได้ทำบัญชีครัวเรือน โดยใช้ตาราง แบบ 2 ทาง (Crosstabs) และใช้การวิเคราะห์ Pearson Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังแสดงผลในตอนที่ 5.2 ตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4. 21 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจด้านรายรับกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายรับ	เพศ			อายุ			ระดับการศึกษา			ระดับรายได้			อาชีพ		
	F	df	Sig.	F	df	Sig.	F	df	Sig.	F	df	Sig.	F	df	Sig.
รายรับ แบ่งเป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร และ รายรับจากกิจกรรมอื่นๆ	3.19	1	0.07	1.16	3	0.76	1.89	2	0.39	4.86	3	0.18	5.62	3	0.13
รายรับ คือ เงิน หรือสิ่งที่ตราค่าเป็นเงิน ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ และจากกิจกรรมอื่นๆ	1.38	1	0.24	3.90	3	0.27	0.40	2	0.82	2.25	3	0.52	2.58	3	0.46
เงินที่ฝาก ให้เช่าที่นา สวน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	0.61	1	0.43	32.04	3	0.00	55.91	2	0.00	2.04	3	0.57	9.63	3	0.02
เงินที่ได้จากการขายสินค้าเกษตร เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	0.82	1	0.36	4.72	3	0.19	4.15	2	0.13	3.51	3	0.32	3.37	3	0.34
ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์ หรือ จากการให้กู้ยืมเป็น รายรับจากกิจกรรมอื่น	1.06	1	0.30	6.79	3	0.08	1.89	2	0.39	1.69	3	0.23	6.86	3	0.08
เงินที่ได้จากค่าจ้างแรงงาน เงินเดือน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	3.70	1	0.05	29.81	3	0.00	123.16	2	0.00	7.64	3	0.05	33.22	3	0.00
เงินที่ได้จากการกู้ยืม เป็นรายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	5.18	1	0.02	34.46	3	0.00	147.77	2	0.00	0.92	3	0.01	32.87	3	0.00

ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

4.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจการจัดทำบัญชีครัวเรือน กับคุณสมบัติส่วนตัวของเกษตรกร

4.5.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจการจัดทำบัญชีครัวเรือน ด้านรายรับกับคุณสมบัติส่วนตัวของเกษตรกร

ตารางที่ 4.21 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจการทำบัญชีด้านรายรับกับคุณสมบัติส่วนตัว (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อปี) ของเกษตรกร และตารางที่ 4.22 - 4.26 แสดงจำนวนร้อยละของความรู้ความเข้าใจการทำบัญชีครัวเรือนด้านรายรับ จำแนกตามคุณสมบัติของเกษตรกร สรุปแยกตามคุณสมบัติได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวนร้อยละของความรู้ความเข้าใจด้านรายรับจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายรับ	ความ คิด เห็น	เพศ			
		ชาย		หญิง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายรับ แบ่งเป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตรกร และ รายรับจากกิจกรรมอื่นๆ	ใช่	116	93.55	254	97.32
	ไม่ใช่	8	6.45	7	2.68
	รวม	124	100.00	261	100.00
รายรับ คือ เงิน หรือสิ่งที่มีราคาเป็นเงิน ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ และจากกิจกรรมอื่นๆ	ใช่	121	97.58	249	95.40
	ไม่ใช่	3	2.42	12	4.60
	รวม	124	100.00	261	100.00
เงินที่จาก ให้เช่าที่นา สวน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตรกร	ใช่	95	76.61	186	71.26
	ไม่ใช่	29	23.39	75	28.74
	รวม	124	100.00	261	100.00
เงินที่ได้จากการขายสินค้าเกษตร เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตรกร	ใช่	118	95.16	242	92.72
	ไม่ใช่	6	4.84	19	7.28
	รวม	124	100.00	261	100.00
ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์ หรือ จากการให้กู้ยืมเป็น รายรับจากกิจกรรมอื่น	ใช่	114	91.94	231	88.51
	ไม่ใช่	10	8.06	30	11.49
	รวม	124	100.00	261	100.00
เงินที่ได้จากค่าจ้างแรงงาน เงินเดือน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตรกร	ใช่	82	66.13	168	64.37
	ไม่ใช่	42	33.87	93	35.63
	รวม	124	100.00	261	100.00
เงินที่ได้จากการกู้ยืม เป็นรายรับจากการประกอบอาชีพเกษตรกร	ใช่	91	73.39	164	62.84
	ไม่ใช่	33	26.61	97	37.16
	รวม	124	100.00	261	100.00

จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 4.21 พบว่าเพศของเกษตรกรกับความรู้ความเข้าใจการทำบัญชีครัวเรือนด้านรายรับ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ในรายการ “เงินที่ได้จากการกู้ยืม เป็นรายรับ จากการประกอบอาชีพเกษตร” ($F= 5.18, Sig = 0.02$) โดยเกษตรกรเพศชายมีความเข้าใจถูกต้องเพียง 33 คน (ร้อยละ 26.61 ของเกษตรกรเพศชาย) แต่เกษตรกรเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจรายการดังกล่าวถูกต้อง 97 คน (ร้อยละ 37.16 ของเกษตรกรเพศหญิง) (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4. 23 แสดงจำนวนร้อยละของความรู้ความเข้าใจด้านรายรับจำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

	รายรับ	ความ คิด เห็น	อายุ									
			<30			30 - 45			46 - 60			> 60
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
รายรับ แบ่งเป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร และ รายรับจาก กิจกรรมอื่นๆ	ใช่	25	100.00	124	96.12	172	95.56	49	96.08			
	ไม่ใช่			5	3.88	8	4.44	2	3.92			
	รวม	25	100.00	129	100.00	180	100	51	100.00			
รายรับ คือ เงิน หรือสิ่งที่มีราคาเป็นเงิน ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ และจากกิจกรรมอื่นๆ	ใช่	25	100.00	126	97.67	170	94.44	49	96.08			
	ไม่ใช่			3	2.33	10	5.56	2	3.92			
	รวม	25	100.00	129	100.00	180	100.00	51	100.00			
เงินที่แจก ให้เช่าที่นา สวน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	ใช่	8	32.00	77	59.69	148	82.22	48	94.12			
	ไม่ใช่	17	68.00	52	40.31	32	17.78	3	5.88			
	รวม	25	100.00	129	100.00	180	100.00	51	100.00			
เงินที่ได้จากการขายสินค้าเกษตร เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	ใช่	22	88.00	117	90.70	172	95.56	49	96.08			
	ไม่ใช่	3	12.00	12	9.30	8	4.44	2	3.92			
	รวม	25	100.00	129	100.00	180	100.00	51	100.00			
ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์ หรือ จากการให้กู้ยืมเป็น รายรับ จากกิจกรรมอื่น	ใช่	22	88.00	121	93.80	154	85.56	48	94.12			
	ไม่ใช่	3	12.00	8	6.20	26	14.44	3	5.88			
	รวม	25	100.00	129	100.00	180	100.00	51	100.00			
เงินที่ได้จากค่าจ้างแรงงาน เงินเดือน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพ เกษตร	ใช่	9	36.00	77	59.69	127	70.56	47	92.16			
	ไม่ใช่	16	64.00	52	40.31	53	29.44	4	7.84			
	รวม	25	100.00	129	100.00	180	100.00	51	100.00			
เงินที่ได้จากการกู้ยืม เป็นรายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	ใช่	8	32.00	70	54.26	132	73.33	45	88.24			
	ไม่ใช่	17	68.00	59	45.74	48	26.67	6	11.76			
	รวม	25	100.00	129	100.00	180	100.00	51	100.00			

จำแนกตามอายุ

จากตารางที่ 4.21 และตารางที่ 4.23 พบว่าอายุของเกษตรกรกับความรูู้ความเข้าใจการทำบัญชีครัวเรือนด้านรายรับมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ในรายการต่อไปนี้

“เงินที่จากให้เช่าที่นา สวน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร” ($F=32.04$, $Sig. = 0.00$) โดยเกษตรกรที่มี “อายุน้อยกว่า 30 ปี” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 17 คน (ร้อยละ 68.00) เกษตรกรที่มี “อายุมากกว่า 30 - 45 ปี” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 52 คน (ร้อยละ 40.31) เกษตรกรที่มี “อายุมากกว่า 46 - 60 ปี” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 32 คน (ร้อยละ 17.78) ส่วนเกษตรกรที่มี “อายุมากกว่า 60 ปี” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้องมีเพียง 3 คน (ร้อยละ 5.88)

“เงินที่ได้จากค่าจ้างแรงงาน เงินเดือน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร” ($F=29.81$, $Sig. = 0.00$) โดยเกษตรกรที่มี “อายุน้อยกว่า 30 ปี” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 16 คน (ร้อยละ 64.00) ส่วนเกษตรกรที่มี “อายุมากกว่า 60 ปี” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้องมีเพียง 3 คน (ร้อยละ 5.88)

“เงินที่ได้จากการกู้ยืม เป็นรายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร” ($F=34.46$, $Sig. = 0.00$) โดยเกษตรกรที่มี “อายุน้อยกว่า 30 ปี” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 17 คน (ร้อยละ 68.00) เกษตรกรที่มี “อายุมากกว่า 46 - 60 ปี” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 48 คน (ร้อยละ 26.67) ส่วนเกษตรกรที่มี “อายุมากกว่า 60 ปี” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้องเพียง 6 คน (ร้อยละ 7.84)

ตารางที่ 4.24 แสดงความรู้ความเข้าใจด้านรายรับกับจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายรับ	ความ คิด เห็น	ระดับการศึกษา											
		ไม่ได้เรียน		ประถมศึกษา		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		ปวส./อนุปริญญา		ปริญญาตรีและสูงกว่า	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายรับ แบ่งเป็น รายรับจากการประกอบอาชีพ เกษตร และ รายรับจากกิจกรรมอื่นๆ	ใช่	63	96.92	189	94.97	33	97.06	46	95.83	22	100.00	17.00	100.00
	ไม่ใช่	2	3.08	10	5.03	1	2.94	2	4.17				
	รวม	65	100.00	199	100.00	34	100.00	48	100.00	22	100.00	17	100.00
รายรับ คือ เงิน หรือสิ่งที่มีราคาเป็นเงิน ที่ได้รับ จากการประกอบอาชีพ และจากกิจกรรมอื่นๆ	ใช่	62	95.38	191	95.98	33	97.06	46	95.83	21	95.45	17	100.00
	ไม่ใช่	3	4.62	8	4.02	1	2.94	2	4.17	1	4.55	-	-
	รวม	65	100.00	199	100.00	34	100.00	48	100.00	22	100.00	17	100.0
เงินที่จาก ให้เช่าที่นา ส่วน เป็น รายรับจากการ ประกอบอาชีพเกษตร	ใช่	57	87.69	176	88.44	22	64.71	19	39.58	6	27.27	1.00	5.88
	ไม่ใช่	8	12.31	23	11.56	12	35.29	29	60.42	16	72.73	16.00	94.12
	รวม	65	100.00	199	100.00	34	100.00	48	100.00	22	100.00	17	100.00
เงินที่ได้จากการขายสินค้าเกษตร เป็น รายรับจาก การประกอบอาชีพเกษตร	ใช่	59	90.77	188	94.47	30	88.24	44	91.67	22	-	17	100.00
	ไม่ใช่	6	9.23	11	5.53	4	11.76	4	8.33	-	-	0	0.00
	รวม	65	100.00	199	100.00	34	100.00	48	100.00	22	100.00	17	100.00
ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์ หรือ จากการ ให้กู้ยืมเป็น รายรับจากกิจกรรมอื่น	ใช่	58	89.23	171	85.93	33	97.06	47	97.92	21	95.45	15	88.24
	ไม่ใช่	7	10.77	28	14.07	1	2.94	1	2.08	1	4.55	2	11.76
	รวม	65	100.00	199	100.00	34	100.00	48	100.00	22	100.00	17	100.00
เงินที่ได้จากค่าจ้างแรงงาน เงินเดือน เป็น รายรับ จากการประกอบอาชีพเกษตร	ใช่	58	89.23	164	82.41	21	61.76	15	31.25	2	9.09	-	-
	ไม่ใช่	7	10.77	35	17.59	13	38.24	33	68.75	20	90.91	17	100.00
	รวม	65	100.00	199	100.00	34	100.00	48	100.00	22	100.00	17	100.00
เงินที่ได้จากการกู้ยืม เป็นรายรับจากการประกอบ อาชีพเกษตร	ใช่	55	84.62	165	82.91	20	58.82	12	25.00	2	9.09	1	5.88
	ไม่ใช่	10	15.38	34	17.09	14	41.18	36	75.00	20	90.91	16	94.12
	รวม	65	100.00	199	100.00	34	100.00	48	100.00	22	100.00	17	100.00

จำแนกตามระดับการศึกษา

ตามตารางที่ 4.21 และตารางที่ 4.24 พบว่า เกษตรกรที่สำเร็จการศึกษามัธยมปลายและสูงกว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำบัญชีด้านรายรับได้ถูกต้องในทุกรายการสูงกว่า ร้อยละ 65 และมีความรู้ความเข้าใจการทำบัญชีครัวเรือนด้านรายรับมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ในรายการต่อไปนี้

“เงินที่จอกให้เช่าที่นา สวน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร” ($F=55.91$, Sig. = 0.00) โดยเกษตรกรที่ “ไม่ได้เรียน” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้องมี 8 คน (ร้อยละ 12.31) และเกษตรกรที่ “สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 23 คน (ร้อยละ 11.56) ส่วนเกษตรกรที่ “สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 16 คน (ร้อยละ 72.73) และเกษตรกรที่ “สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสูงกว่า” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 16 คน (ร้อยละ 94.12)

“เงินที่ได้จากค่าจ้างแรงงาน เงินเดือน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร” ($F=123.16$, Sig. = 0.00) โดยเกษตรกรที่ “ไม่ได้เรียน” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 7 คน (ร้อยละ 10.77) เกษตรกรที่ “สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 35 คน (ร้อยละ 17.59) ส่วนเกษตรกรที่ “สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 20 คน (ร้อยละ 90.91) และเกษตรกรที่ “สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสูงกว่า” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้องทั้งจำนวน (17 คน)

“เงินที่ได้จากการกู้ยืม เป็นรายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร” ($F=147.77$, Sig. = 0.00) โดยเกษตรกรที่ “ไม่ได้เรียน” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 10 คน (ร้อยละ 15.38) เกษตรกรที่ “สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 34 คน (ร้อยละ 17.09) ส่วนเกษตรกรที่ “สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 20 คน (ร้อยละ 94.12) และเกษตรกรที่ “สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสูงกว่า” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 16 คน (ร้อยละ 94.12)

ตารางที่ 4.25 แสดงความรู้ความเข้าใจด้านรายรับกับจำแนกตามรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความ	คิด	เห็น	รายได้ต่อปี											
			50,000 บาท		50,001-100,000		100,001-150,000		มากกว่า 500,000		มากกว่า 500,000		มากกว่า 500,000	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายรับ แบ่งเป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร และ รายรับจากกิจการรวม อื่นๆ	ใช่	ใช่	125	98.43	174	94.57	44	93.62	27	100.00				
	ไม่ใช่	ไม่ใช่	2	1.57	10	5.43	3	6.38	-	-				
	รวม	รวม	127	100.00	184	100.00	47	100.00	27	100.00				
รายรับ คือ เงิน หรือสิ่งที่มีราคาเป็นเงิน ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ และ จากกิจกรรมอื่นๆ	ใช่	ใช่	124	97.64	174	4.57	45	95.74	27	100.00				
	ไม่ใช่	ไม่ใช่	3	2.36	10	5.43	2	4.26						
	รวม	รวม	127	100.00	184	100.00	47	100.00	27	100.00				
เงินที่แจก ให้เช่าที่นา สวน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	ใช่	ใช่	92	72.44	137	74.46	32	68.09	20	74.07				
	ไม่ใช่	ไม่ใช่	35	27.56	47	25.54	15	31.91	7	25.93				
	รวม	รวม	127	100.00	184	100.00	47	100.00	27	100.00				
เงินที่ได้จากการขายที่ดินค้ำเกษตร เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	ใช่	ใช่	120	94.49	171	92.95	42	89.36	27	100				
	ไม่ใช่	ไม่ใช่	7	5.51	13	7.07	5	10.64	-	-				
	รวม	รวม	127	100.00	184	100.00	47	100.00	27	100.00				
ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์ หรือ จากการให้กู้ยืมเป็น รายรับจาก กิจการรวมอื่น	ใช่	ใช่	119	93.70	155	84.24	46	97.87	25	93.00				
	ไม่ใช่	ไม่ใช่	8	6.30	29	15.76	1	2.13	2	7.00				
	รวม	รวม	127	100.00	184	100.00	47	100.00	27	100.00				
เงินที่ได้จากค่าจ้างแรงงาน เงินเดือน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	ใช่	ใช่	87	68.50	126	68.48	30	63.83	17	62.96				
	ไม่ใช่	ไม่ใช่	40	31.50	58	33.52	17	36.17	10	37.04				
	รวม	รวม	127	100.00	184	100.00	47	100.00	27	100.00				
เงินที่ได้จากการกู้ยืม เป็นรายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	ใช่	ใช่	98	77.17	119	64.67	24	51.06	14	52.00				
	ไม่ใช่	ไม่ใช่	29	22.83	65	35.33	23	48.94	13	48.00				
	รวม	รวม	127	100.00	184	100.00	47	100.00	27	100.00				

จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อปี

จากตารางที่ 4.21 และตารางที่ 4.25 พบว่ารายได้ของเกษตรกรกับความรู้อาชีวศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการทำบัญชีครัวเรือนด้านรายรับมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในรายการ “เงินที่ได้จากการกู้ยืมเป็นรายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร” ($F=0.92$, $Sig. = 0.01$) โดยเกษตรกรที่ “มีรายได้ต่ำกว่า 50,000 บาท” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 29 คน (ร้อยละ 22.83) ส่วนเกษตรกรที่ “มีรายได้มากกว่า 150,000 บาท” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 13 คน (ร้อยละ 48.00)

ตารางที่ 4.26 แสดงความรู้ความเข้าใจด้านรายรับกับจำแนกตามอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความ คิด เห็น	อาชีพ															
		ทำนา		ทำสวน		เลี้ยงสัตว์		อื่นๆ		ทำนา		ทำสวน		เลี้ยงสัตว์		อื่นๆ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายรับ แบ่งเป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร และ รายรับจากกิจกรรม อื่นๆ	ใช่	149	96.75	80	91.95	71	98.61	70	97.22								
	ไม่ใช่	5	3.25	7	8.05	1	1.39	2	2.78								
	รวม	154	100.00	87	100.00	72	100.00	72	100.00								
รายรับ คือ เงิน หรือสิ่งที่มีราคาเป็นเงิน ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ และ จากกิจกรรมอื่นๆ	ใช่	150	97.40	81	93.10	70	97.22	69	95.83								
	ไม่ใช่	4	2.60	6	6.90	2	2.78	3	4.17								
	รวม	154	100.00	87	100.00	72	100.00	72	100.00								
เงินที่ฝาก ให้เช่าที่นา ส่วน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	ใช่	123	79.87	70	80.46	51	70.83	37	51.39								
	ไม่ใช่	31	20.13	17	19.54	21	29.17	35	48.61								
	รวม	154	100.00	87	100.00	72	100.00	72	100.00								
เงินที่ได้จากการขายสินค้าเกษตร เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	ใช่	148	96.10	81	93.10	65	90.28	66	91.67								
	ไม่ใช่	6	3.90	6	6.90	7	9.72	6	8.33								
	รวม	154	100.00	87	100.00	72	100.00	72	100.00								
ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์ หรือ จากการให้กู้ยืมเป็น รายรับจาก กิจกรรมอื่น	ใช่	141	91.56	72	82.76	64	88.89	68	94.44								
	ไม่ใช่	13	8.44	15	17.24	8	11.11	4	5.56								
	รวม	154	100.00	87	100.00	72	100.00	72	100.00								
เงินที่ได้จากค่าจ้างแรงงาน เงินเดือน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	ใช่	121	78.57	61	70.11	49	68.06	29	40.28								
	ไม่ใช่	33	21.43	26	29.89	23	31.94	43	59.72								
	รวม	154	100.00	87	100.00	72	100.00	72	100.00								
เงินที่ได้จากการกู้ยืม เป็นรายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร	ใช่	115	74.68	66	75.86	46	63.89	28	38.89								
	ไม่ใช่	39	25.32	21	24.14	26	36.11	44	61.11								
	รวม	154	100.00	87	100.00	72	100.00	72	100.00								

จำแนกตามอาชีพหลัก

จากตารางที่ 4.21 และตารางที่ 4.26 พบว่าอาชีพหลักของเกษตรกรกับความรูู้ความเข้าใจการทำบัญชีครัวเรือนด้านรายรับ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 สรุปได้ดังรายการต่อไปนี้

“เงินที่จากให้เช่าที่นา สวน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร” ($F=9.63$, $Sig. = 0.02$) โดยเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ “ทำนา” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้องมีจำนวน 31 คน (ร้อยละ 20.13) และเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ “ทำสวน” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 17 คน (ร้อยละ 19.54) ส่วนเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ “อื่น ๆ เช่น อาชีพรับราชการ อาชีพค้าขาย หรือ อาชีพพนักงานของบริษัทเอกชน” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 35 คน (ร้อยละ 48.61)

“เงินที่ได้จากค่าจ้างแรงงาน เงินเดือน เป็น รายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร” ($F=33.22$, $Sig. = 0.00$) โดยเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ “ทำนา” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 33 คน (ร้อยละ 21.43) และเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ “ทำสวน” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 26 คน (ร้อยละ 29.89) ส่วนเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ “อื่น ๆ เช่น อาชีพรับราชการ อาชีพค้าขาย หรือ อาชีพพนักงานของบริษัทเอกชน” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 43 คน (ร้อยละ 59.72)

“เงินที่ได้จากการกู้ยืม เป็นรายรับจากการประกอบอาชีพเกษตร” ($F=32.87$, $Sig. = 0.00$) โดยเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ “ทำนา” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 39 คน (ร้อยละ 25.32) เกษตรกรที่ประกอบอาชีพ “ทำสวน” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 21 คน (ร้อยละ 24.32) และเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ “เลี้ยงสัตว์” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง 26 คน (ร้อยละ 36.11) ส่วนเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ “อื่น ๆ เช่น อาชีพรับราชการ อาชีพค้าขาย หรือ อาชีพพนักงานของบริษัทเอกชน” มีความรู้ความเข้าใจถูกต้องจำนวน 44 คน (ร้อยละ 61.11)

ตารางที่ 4. 27 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจด้านรายจ่ายเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายจ่าย	เพศ		อายุ		ระดับการศึกษา		ระดับรายได้		อาชีพ	
	F	df	F	df	F	df	F	df	F	df
รายจ่าย แบ่งเป็น รายจ่ายเนื่องจากการประกอบอาชีพ และ รายจ่ายในครัวเรือน	3.06	1	1.37	3	1.53	2	5.45	3	8.12	3
เงินบริจาคเพื่อการกุศล เงินทำบุญทอดกฐิน ทอดผ้าป่า เป็นรายจ่ายในครัวเรือนเพื่อการกุศล	5.42	1	2.57	3	1.74	2	2.43	3	10.14	3
ค่าอาหาร ค่าน้ำค่าไฟฟ้า (ค่าสาธารณูปโภค) ค่าน้ำมัน ดอกเบี้ยจ่าย เงินที่จ่ายคืนเงินต้น เป็นรายจ่ายในครัวเรือน	0.66	1	2.48	3	0.59	2	6.74	3	7.44	3
ค่านั่งสือตำรา ค่าเล่าเรียน เป็นรายจ่ายในครัวเรือนเพื่อการศึกษ	0.01	1	2.46	3	0.14	2	2.36	3	9.74	3
ค่านูยเคมี ค่ายกกำจัดศัตรูพืช ค่าเมล็ดพันธุ์ เป็นรายจ่ายจากการประกอบอาชีพเกษตร	1.71	1	3.58	3	0.24	2	5.42	3	11.07	3
เงินที่ให้ผู้อื่นกู้ยืม เป็น รายจ่ายเพื่อการลงทุน	0.06	1	2.99	3	0.45	2	4.85	3	7.87	3
ค่าจ้างผู้อื่นทำงาน เป็นรายจ่ายจากการประกอบอาชีพเกษตร	0.05	1	7.68	3	2.53	2	5.70	3	8.86	3

ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

4.5.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจการจัดทำ
บัญชีครัวเรือน ด้านรายจ่ายกับคุณสมบัติส่วนตัวของเกษตรกร
ตามตารางที่ 4.27 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจการทำบัญชี
ด้านรายจ่ายกับคุณสมบัติส่วนตัว (เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อปี และอาชีพ) ของเกษตรกร
โดยอาชีพหลักของเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจการทำบัญชีครัวเรือนทางด้าน
รายจ่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.28 แสดงความรู้ความเข้าใจด้านรายจ่ายจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความ คิด เห็น	รายจ่าย	อาชีพ											
		ทำนา		ทำสวน		เลี้ยงสัตว์		อื่นๆ					
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ใช่	รายจ่ายแบ่งเป็น รายจ่ายเนื่องจากการประกอบอาชีพ และ รายจ่ายในครัวเรือน	145	94.16	81	93.10	70	97.22	70	97.22	70	97.22	70	97.22
		9	5.84	6	6.90	2	2.78	2	2.78	2	2.78	2	2.78
		รวม	154	100.00	87	100.00	72	100.00	72	100.00	72	100.00	72
ใช่	เงินบริจาคเพื่อการกุศล เงินทำบุญทอดกฐิน ทอดผ้าป่า เป็นรายจ่ายในครัวเรือนเพื่อการกุศล	139	90.25	78	89.66	64	88.89	65	90.28	65	90.28	65	90.28
		15	9.74	9	10.34	8	11.11	7	9.72	7	9.72	7	9.72
		รวม	154	100.00	87	100.00	72	100.00	72	100.00	72	100.00	72
ใช่	ค่าอาหาร ค่าน้ำค่าไฟฟ้า (ค่าสาธารณูปโภค) ค่าน้ำมัน ดอกเบี้ยจ่าย เงินที่จ่ายคืนเงินต้น เป็นรายจ่ายในครัวเรือน	149	96.75	81	93.10	69	95.83	69	95.83	69	95.83	69	95.83
		5	3.25	6	6.90	3	4.17	3	4.17	3	4.17	3	4.17
		รวม	154	100.00	87	100.00	72	100.00	72	100.00	72	100.00	72
ใช่	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าเช่ารถ เป็นรายจ่ายในครัวเรือนเพื่อการศึกษ	145	94.16	81	93.10	70	97.22	69	95.83	69	95.83	69	95.83
		9	4.55	6	6.90	2	2.78	3	4.17	3	4.17	3	4.17
		รวม	154	100.00	87	100.00	72	100.00	72	100.00	72	100.00	72
ใช่	ค่าปุ๋ยเคมี ค่ายกกำจัดศัตรูพืช ค่าเมล็ดพันธุ์ เป็นรายจ่ายจากการประกอบอาชีพเกษตร	150	97.40	83	95.40	69	95.83	69	95.83	69	95.83	69	95.83
		4	1.30	4	4.60	3	4.17	3	4.17	3	4.17	3	4.17
		รวม	154	100.00	87	100.00	72	100.00	72	100.00	72	100.00	72
ใช่	เงินที่ให้ผู้อื่นกู้ยืม เป็น รายจ่ายเพื่อการลงทุน	135	87.66	77	88.51	65	90.28	65	90.28	65	90.28	65	90.28
		19	12.34	10	11.49	7	9.72	7	9.72	7	9.72	7	9.72
		รวม	154	100.00	87	100.00	72	100.00	72	100.00	72	100.00	72
ใช่	ค่าจ้างผู้จ้างงาน เป็นรายจ่ายจากการประกอบอาชีพเกษตร	145	94.16	80	91.95	69	95.83	55	76.29	55	76.29	55	76.29
		9	4.55	7	8.05	3	4.17	17	23.61	17	23.61	17	23.61
		รวม	154	100.00	87	100.00	72	100.00	72	100.00	72	100.00	72

ตามตารางที่ 4.27 และตามตารางที่ 4.28 พบว่า อาชีพหลักของเกษตรกรกับความรู้ความเข้าใจการทำบัญชีครัวเรือนด้านรายจ่ายมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในรายการ “ค่าจ้างผู้อื่นทำงานให้ เป็นรายจ่ายจากการประกอบอาชีพเกษตร” ($F=8.86$, $Sig. = 0.03$) โดยเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ “ทำนา” มีความรู้ความเข้าใจไม่ถูกต้อง 9 คน (ร้อยละ 4.55) เกษตรกรที่ประกอบอาชีพ “ทำสวน” มีความรู้ความเข้าใจไม่ถูกต้อง 7 คน (ร้อยละ 8.05) และเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ “เลี้ยงสัตว์” มีความรู้ความเข้าใจไม่ถูกต้อง 3 คน (ร้อยละ 4.17) ส่วนเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ “อื่น ๆ เช่น อาชีพรับราชการ อาชีพค้าขาย หรือ อาชีพพนักงานของบริษัทเอกชน” มีความรู้ความเข้าใจไม่ถูกต้อง 17 คน (ร้อยละ 23.61)

4.5.1.3 วิเคราะห์ข้อมูลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจการจัดทำบัญชีครัวเรือน ด้านเงินสดกับคุณสมบัติส่วนตัวของเกษตรกร

ตามตารางที่ 4.29 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจการทำบัญชีครัวเรือนทางด้านเงินสดเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัว (เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อปี และอาชีพ) ของเกษตรกร โดยมีเพียงคุณสมบัติด้านเพศของเกษตรกรเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กันกับความรู้ความเข้าใจการทำบัญชีครัวเรือนทางด้านเงินสดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในรายการ “เงินสดคงเหลือ คือ จำนวนเงินสดที่มีในมือ และจำนวนเงินที่มีในบัญชีเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์” ($F=6.88$, $Sig. = 0.01$) และตามตารางที่ 4.30 พบว่าโดยเกษตรกรเพศชายมีความเข้าใจไม่ถูกต้อง 19 คน (ร้อยละ 15.32) แต่เกษตรกรเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจรายการดังกล่าวไม่ถูกต้อง 20 คน (ร้อยละ 7.66)

ตารางที่ 4.30 แสดงความรู้ความเข้าใจด้านเงินสดจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เงินสด	ความ คิด เห็น	เพศ			
		ชาย		หญิง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เงินสดคงเหลือ คือ รายรับสูงกว่ารายจ่าย	ใช่	111	89.52	205	53.25
	ไม่ใช่	13	10.48	56	14.55
	รวม	124	100.00	261	67.79
เงินสดคงเหลือ คือ จำนวนเงินสดที่มีในมือ และจำนวนเงินที่มีในบัญชีเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์	ใช่	105	84.68	241	92.34
	ไม่ใช่	19	15.32	20	7.66
	รวม	124	100.00	261	100.00
เงินสดยกมา คือจำนวนเงินสดที่เหลือจากเดือนที่ผ่านมา	ใช่	121	97.58	250	95.79
	ไม่ใช่	3	2.42	11	4.21
	รวม	124	100.00	261	100.00
เงินสดยกไป คือจำนวนเงินสดที่เหลือจากการใช้จ่ายของเดือนปัจจุบัน	ใช่	121	97.58	246	94.25
	ไม่ใช่	3	2.42	15	5.75
	รวม	124	100.00	261	100.00

ตารางที่ 4. 29 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจด้านเงินสดกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

เงินสด	เพศ		อายุ		ระดับการศึกษา		ระดับรายได้		อาชีพ	
	F	df	F	Sig.	F	Sig.	F	Sig.	F	Sig.
เงินสดคงเหลือ คือยอดรับสูงกว่ารายจ่าย	2.10	1	3.59	0.031	1.20	0.274	1.38	0.241	2.39	0.116
เงินสดคงเหลือ คือ จำนวนเงินสดที่มีในมือ และจำนวนเงินที่มีบัญชีเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์	6.88	1	0.79	0.374	4.46	0.031	2.78	0.098	1.62	0.106
เงินสดยกมา คือจำนวนเงินสดที่เลือกรายจ่ายจากเดือนที่ผ่านมา	0.77	1	3.84	0.049	0.15	0.693	2.13	0.146	1.33	0.252
เงินสดยกไป คือจำนวนเงินสดที่เลือกรายจ่ายของเดือนปัจจุบัน	2.09	1	2.92	0.089	2.32	0.125	6.12	0.017	2.07	0.156

ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตารางที่ 4. 29 ความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคการทำบัญชีครัวเรือนกับผู้ทำบัญชีและไม่ทำบัญชีครัวเรือน

ปัญหาและอุปสรรค	ค่าเฉลี่ย		รวม				
	ทำบัญชี	ไม่ทำ	ค่าเฉลี่ย	Sd	F	df	Sig
การทำบัญชีครัวเรือนมีความยุ่งยาก	2.84	4.50	3.40	1.04	262.57	4	0.00
มีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบมาก ทำให้ไม่สามารถจดบันทึกบัญชีครัวเรือนได้	2.74	4.39	3.29	1.06	251.39	4	0.00
ขาดแหล่งให้ความรู้การนำบัญชีครัวเรือนไปใช้ประโยชน์	2.68	4.33	3.23	1.07	253.84	4	0.00
ขาดแรงจูงใจในการทำ	2.13	3.96	2.74	1.09	285.76	4	0.00
ขาดการส่งเสริมจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ช.ก.ส. สหกรณ์ สถาบันการศึกษา อย่างสม่ำเสมอ	2.27	3.49	2.68	1.18	97.96	4	0.00
มีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอ	2.54	3.16	2.75	1.29	21.37	4	0.00

ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

4.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลทดสอบความแตกต่างระหว่าง ปัญหาและ อุปสรรค การจัดทำบัญชีครัวเรือน กับผู้ทำบัญชีและผู้ไม่ทำบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคการทำบัญชีครัวเรือนกับผู้ทำบัญชีครัวเรือนและผู้ที่ไม่ทำบัญชีครัวเรือน โดยใช้การวิเคราะห์ Pearson Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และค่าเฉลี่ย (Mean) จำแนกตามผู้ทำบัญชีครัวเรือนและผู้ที่ไม่ทำบัญชีครัวเรือน

ตามตารางที่ 4.31 พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีครัวเรือนกับผู้ไม่ทำบัญชีครัวเรือนต่อปัญหาและอุปสรรคการมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทุกรายปัญหา โดย เกษตรกรผู้ทำบัญชีครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่มีความเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคการทำบัญชีครัวเรือน ด้วยค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่า 3.00 ทุกรายปัญหา (อ้างอิงตามช่วงคะแนนของ บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ทำบัญชีต่อปัญหาเรื่อง “การทำบัญชีครัวเรือนมีความยุ่งยาก” ด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.84 และปัญหาเรื่อง “ขาดแรงจูงใจในการทำบัญชี” ด้วยค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2.13

เกษตรกรผู้ไม่ทำบัญชีครัวเรือนโดยรวมเห็นด้วยกับปัญหาและอุปสรรคทุกรายการด้วยค่าเฉลี่ยที่สูงกว่า 3.10 โดยเห็นด้วยอย่างยิ่ง กับปัญหาเรื่อง “การทำบัญชีครัวเรือนมีความยุ่งยาก” เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการทำบัญชีครัวเรือน (ค่าเฉลี่ย 4.50) และเห็นด้วยกับปัญหาเรื่อง “มีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบมาก ทำให้ไม่สามารถจดบันทึกบัญชีครัวเรือนได้” (ค่าเฉลี่ย 4.39) “ขาดแหล่งให้ความรู้การนำบัญชีครัวเรือนไปใช้ประโยชน์” และ “ขาดแรงจูงใจในการทำ” (ค่าเฉลี่ย 4.33) (อ้างอิงตามช่วงคะแนนของ บุญชม ศรีสะอาด, 2553)